

РЕКОМЕНДАЦІЇ
за результатами проведення 29 березня 2023 року
регіонального круглого столу «Визначення корупційних ризиків у
діяльності МВС, шляхів запобігання та протидії корупції в умовах
воєнного стану та у період післявоєнного відновлення України»

29 березня 2023 року на базі Одеського державного університету внутрішніх справ за ініціативи Управління запобігання корупції Міністерства внутрішніх справ України та на виконання Антикорупційної програми МВС України на 2023-2025 роки було проведено регіональний круглий стіл «Визначення корупційних ризиків у діяльності МВС, шляхів запобігання та протидії корупції в умовах воєнного стану та у період післявоєнного відновлення України».

У заходів взяли участь представники Міністерства внутрішніх справ України, Національного агентства з питань запобігання корупції, Консультативної місії Європейського союзу в Україні, Програми НАТО з розбудови доброчесності (BI), Національної поліції України, Національної гвардії України, центральних органів виконавчої влади, діяльність яких координується та спрямовується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ, Головного сервісного центру МВС, закладів та установ, що належать до сфери управління МВС, громадських та інших організацій.

В умовах сьогодення корупція загрожує національній безпеці і державності, обмежує конституційні права та свободи людини і громадянина, уповільнює проведення в державі соціально-економічних реформ, підриває довіру до влади, негативно впливає на міжнародний авторитет України, перешкоджає європейській інтеграції:

Таким чином, поряд з боротьбою проти військової агресії не менш актуальним пріоритетом для всіх органів державної влади сьогодні має стати боротьба з корупцією, що знайшло своє відображення в ухваленій Верховною Радою України 20 червня 2022 року Антикорупційній стратегії на 2021–2025 роки, яка визначає пріоритети післявоєнного курсу нашої держави, спрямованого на досягнення суттєвого прогресу в запобіганні та протидії корупції, а також забезпечення злагодженості й системності антикорупційної діяльності всіх органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

З огляду на вищезазначене, учасники регіонального круглого столу «Визначення корупційних ризиків у діяльності МВС, шляхів запобігання та

протидії корупції в умовах воєнного стану та у період післявоєнного відновлення України»,

посилаючись на положення законів України «Про запобігання корупції», «Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки»,

ураховуючи військову агресію російської федерації проти України,

усвідомлюючи необхідність обговорення шляхів вирішення актуальних питань реалізації державної антикорупційної політики як під час стримування збройної агресії, так і в мирний післявоєнний час,

зважаючи на встановлені тимчасові обмеження конституційних прав і свобод людини та громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб у зв'язку із запровадженням правового режиму воєнного стану,

зауважуючи, що ефективність перемоги у відсічі військовій агресії, отримання міжнародної військової та гуманітарної допомоги залежить, серед іншого, від антикорупційної політики,

РЕКОМЕНДУЮТЬ:

Національному агентству з питань запобігання корупції:

1. звернутися до Верховної Ради України та Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності щодо необхідності прийняття:

– проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з метою виконання вимог Європейської комісії щодо набуття Україною статусу члена Європейського Союзу» (реєстр. № 8071) щодо відновлення процедури подання електронних декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави, та поновлення фінансового контролю за їх діяльністю з огляду на специфіку запровадження в державі воєнного стану;

– проєкту Закону України «Про лобізм» (реєстр. № 3059-1), що унормує і виведе з тіні лобістську діяльність і законодавчо розмежує її з корупцією і правопорушеннями, пов'язаними з нею. Не менш важливими є перспективні податкові надходження від лобістських організацій. Формування дієвих механізмів запобігання корупції неможливе без інститутів громадянського суспільства, які є важливою складовою національної системи стійкості. Вони повинні залучатись до здійснення громадського контролю за дотриманням антикорупційного законодавства і експертно-аналітичного супроводу розробки і реалізації антикорупційної політики України.

2. Опрацювати пропозиції щодо внесення змін і доповнень до:

Закону України «Про запобігання корупції» стосовно:

– урегулювання обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності для певної категорії осіб, які виникають у зв'язку з мобілізацією під час воєнного стану;

– запровадження обмежень виконання окремих завдань уповноваженими підрозділами (уповноваженою особою) з питань запобігання та виявлення корупції в період дії правового режиму воєнного стану;

– доповнення змісту Закону статтею 53-¹⁰ «Грошове заохочення викривача», а саме: «Право на грошове заохочення має викривач, який повідомив про корупційний злочин та інформація якого була підтверджена у ході перевірки.

Розмір грошового заохочення складає 50 відсотків від розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на час вчинення злочину. Кошти для грошового заохочення викривачів виплачуються зі спеціального фонду Національного агентства з питань запобігання корупції»;

– доповнити зміст Закону статтею, якою буде передбачено для належного документування наслідків корупційних правопорушень обов'язок Національного агентства з питань запобігання корупції визначати суму завданої шкоди внаслідок вчинення кожного корупційного правопорушення, а також представляти інтереси держави з метою її стягнення;

Закону «Про правовий режим воєнного стану» стосовно:

– внесення зміни до статті 10, встановивши, що під час дії воєнного стану проводиться спеціальна перевірка, передбачена Законом «Про запобігання корупції», стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком;

Кримінального кодексу України щодо:

– усунення суперечностей між відповідними статтями Кримінального кодексу України та статтею 1 Закону України «Про запобігання корупції», яка містить визначення корупції та корупційного правопорушення;

– подальшого уточнення та вдосконалення переліку корупційних кримінальних правопорушень і кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією;

– приведення Кримінального кодексу України у відповідність до міжнародних документів, що визначають, які діяння є корупційними кримінальними правопорушеннями, кримінальними правопорушеннями, пов'язаними з корупцією, які суб'єкти мають нести за них відповідальність, які кримінально-правові наслідки мають бути передбачені за них, у яких випадках є можливим кримінально-правовий компроміс, за яких умов вживають кримінально-правові заходи до юридичних осіб.

3. Звернутися до Кабінету Міністрів України стосовно:

– перегляду або скасування постанови Кабінету Міністрів України від 05.03.2022 № 202 «Деякі питання отримання, використання, обліку та звітності благодійної допомоги»;

– забезпечення звітування перед міжнародною спільнотою про стан виконання антикорупційного законодавства та здійснені антикорупційні заходи;

– нормативного врегулювання та з метою створення чітких правил для роботи з гуманітарною допомогою, а саме:

- 1) запровадження оновлених порядку та форм систематичної звітності суб'єктів, відповідальних за забезпечення населення гуманітарною допомогою, отримувачів гуманітарної допомоги, в тому числі перед донорами;
- 2) запровадження комплексного контролю звітності та її відповідності дійсним процесам;
- 3) встановлення вимоги систематичного офіційного оприлюднення інформації відповідальними суб'єктами про результати розподілу гуманітарної допомоги, у тому числі забезпечити можливі механізми громадського контролю за цим процесом;
- 4) порядок взаємодії між військовими адміністраціями з метою реалізації програм допомоги регіонам;
- 5) стандарти роботи складів з гуманітарною допомогою та вимоги до таких складів;
- 6) визначення принципів та критеріїв розподілу гуманітарної допомоги;
- 7) визначення вимог до обліку, звітності та контролю за цільовим використанням гуманітарної допомоги;
- 8) удосконалення правового механізму надання військовозобов'язаним водіям гуманітарних вантажів дозволу на виїзд за межі України, в тому числі адміністрування інформаційної системи «Шлях»;
- 9) запровадження обміну інформацією між Державною митною службою України та територіальними сервісними центрами МВС щодо транспортних засобів, які ввезені на територію України як гуманітарна допомога, та отримувачів такої гуманітарної допомоги;
- 10) визначення порядку обміну інформацією між військовими адміністраціями, Міністерством інфраструктури України, Державною прикордонною службою України, Державною митною службою України щодо дотримання водіями мети виїзду за межі України;
- 11) доручення органам державної влади, зокрема правоохоронним органам, та органам місцевого самоврядування провести просвітницьку роботу (передусім серед державних службовців, працівників органів місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ та організацій) щодо суспільної важливості повідомлення про вчинення корупційних, злочинів, необхідності співпраці з правоохоронними органами, а також про канали подання відповідних повідомлень, права, обов'язки, гарантії захисту й безпеки викривачів, заявників та осіб, що співпрацюють з правоохоронними органами.

Міністерству внутрішніх справ України:

– внести зміни до Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України, затвердженого наказом МВС України від 26 січня 2016 року № 50, та Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції, затвердженого наказом МВС України від 24 грудня 2015 року № 1625, в частині збільшення

годин на вивчення особливостей антикорупційного законодавства працівниками Національної поліції України;

- внести зміни до наказу МВС України від 13 листопада 2017 року № 920 «Про затвердження Інструкції про порядок використання поліграфів у Національній поліції України», до розділу III Інструкції, де передбачити серед напрямів проведення дослідження із застосуванням поліграфа також можливість проведення не лише «вхідної» але і «періодичної» та вихідної кадрової перевірок;

- вжити заходів щодо проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, спрямованих на підвищення обізнаності населення про наявність електронних сервісів, спрощення процедур тощо;

- продовжити практику організації та проведення разом із громадськими та міжнародними організаціями, іншими заінтересованими інституціями регіональних круглих столів щодо визначення корупційних ризиків у діяльності МВС, шляхів запобігання та протидії корупції в МВС на базі закладів вищої освіти, що належать до сфери управління МВС;

- підтримати пропозицію від учасника регіонального круглого столу приватного консультанта у сфері публічних закупівель Дениса Левченка щодо проведення навчання (тренінгу) на базі Одеського державного університету внутрішніх справ для відповідальних посадових осіб закладів та установ системи МВС, які здійснюють закупівлі відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо уникнення порушень вимог чинного законодавства у сфері державних закупівель та мінімізації корупційних ризиків.

Національній поліції України:

- здійснити аналіз правозастосовної антикорупційної практики в частині реалізації норм Дисциплінарного статуту Національної поліції України, своєчасності внесення до відповідних інституцій пропозицій щодо змін і доповнень до законодавства.

Зкладам вищої освіти МВС:

- продовжити прикладні наукові дослідження з проблем впровадження політики доброчесності в правоохоронному секторі з подальшим упровадженням напрацювань у законотворчість, правозастосовну практику й освітній процес.

Одеському державному університету внутрішніх справ:

- продовжити фундаментальні й прикладні наукові дослідження з проблем запобігання та протидії корупції, актуальних питань антикорупційного законодавства, захисту викривачів і членів їхніх сімей, поширення корупційної злочинності в Україні, налагодження ефективної співпраці з громадянським суспільством щодо реалізації антикорупційної політики держави з подальшим упровадженням напрацювань у законотворчість, правозастосовну практику й освітній процес;

– продовжити наукові дослідження з проблематики протидії та запобігання корупції, налагодження ефективної співпраці з громадянським суспільством щодо реалізації державної антикорупційної політики;

– продовжити заходи щодо співпраці з Консультативною місією Європейського Союзу стосовно вдосконалення антикорупційного законодавства в частині запровадження принципів доброчесності для публічних службовців органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

– продовжити заходи щодо співпраці з Програмою НАТО з виховання доброчесності (ВІ) щодо впровадження принципів доброчесності в науковий та освітній процеси.

**Уповноважена з антикорупційної
діяльності Одеського державного
університету внутрішніх справ**
03.04.2023

Світлана ФАЙЧУК